

**СРЕДНО УЧИЛИЩЕ
„ВАСИЛ КЪНЧОВ“
ВРАЦА**

гр. Враца, ул. „Хан Аспарух“ №17, ПК 12, телефон: 092/ 62-05-27 директор;
092/ 62-03-61 секретар; e-mail: info-603059@edu.mon.bg; www.vasilkunchov.com

ЕТИЧЕН КОДЕКС

НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

В СУ „ВАСИЛ КЪНЧОВ“ - ВРАЦА

Етичният кодекс на училищната общност е приет на Общо събрание на колектива с протокол № 6 от 09.09.2025 г. и е утвърден със Заповед № РД - 12 -1342 от 10.09.2025 г. на директора на училището.

ВЪВЕДЕНИЕ:

Позовавайки се на Конвенцията на ООН за правата на детето, Европейската харта за правата на човека и законодателството на Република България, ръководени от принципа, че всеки човек трябва да води живот на самостоятелна личност в обществото и да следва ценностите на Република България и Европейския съюз, членовете на училищната общност в Средно училище „Васил Кънчов“ – гр. Враца, приемат моралния ангажимент в своята ежедневна и професионална дейност да се ръководят от принципите и правилата на настоящия Етичен кодекс.

ПРИНЦИПИ:

- Спазване на Конституцията и законите на Р България;
- Спазване на принципите, залегнали в Конвенцията на ООН за правата на детето;
- Спазване на Етичния кодекс на работещите с деца;
- Равнопоставеност и взаимно зачитане на правата на всеки, независимо от етническа принадлежност, вероизповедание и пол;
- Създаване и поддържане на колегиални отношения: учтивост, уважение, взаимопомощ.

ЕТИЧНИЯТ КОДЕКС ИМА ЗА ЦЕЛ:

1. Да изгражда и утвърждава общественото доверие към училището като институция.
2. Да укрепва авторитета на учителите и служителите в училището.
3. Да утвърждава основните ценности, норми и принципи на поведение, от които следва да се ръководят членовете на училищната общност.
4. Да създава механизми за решаване на възникнали етични дилеми и конфликти в общността.
5. Да очертае моралните отговорности на членовете на общността: към детето, към семейството, помежду им и към обществото.

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. Този кодекс определя правилата за поведение на членовете на училищната общност в СУ „Васил Кънчов“ – гр. Враца, и има за цел да повиши общественото доверие в техния професионализъм и морал, както и да издигне престижа на училището.

Чл.2. Дейността на всички членове на училищната общност се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, отговорност и отчетност.

Чл.3 Членовете на училищната общност изпълняват задълженията си при строго спазване на законодателството в Република България, като съдействат за провеждането на държавната политика в сферата на образованието.

Чл.4 Членовете на училищната общност в зависимост от функциите, които изпълняват, осъществяват действия, предлагат и вземат решения, водещи до елиминиране на произвола и укрепване на доверието в СУ „Васил Кънчов“ – гр. Враца.

Чл.5 Служителите на СУ „Васил Кънчов“ извършват дейността си компетентно, обективно и добросъвестно, като се стремят непрекъснато да подобряват работата си в интерес на учениците и техните семейства.

Чл.6 Членовете на училищната общност следват поведение, което не накърнява престижа на СУ „Васил Кънчов“ – гр. Враца, не само при изпълнение на своите задължения, но и в своя обществен и личен живот.

Чл.7 При изпълнение на задълженията си членовете на училищната общност се отнасят любезно, възпитано и с уважение към всеки, като зачитат правата и достойнството на личността и не допускат каквито и да са прояви на дискриминация.

Чл.8 Спазването на Етичния кодекс е задължително за всички членове на училищната общност и се следи от Комисията по етика при СУ „Васил Кънчов“ – гр. Враца, която разглежда всички случаи на неговото нарушаване и налага предвидените в него санкции.

РАЗДЕЛ I: СЛУЖИТЕЛИ

ГЛАВА I: ОТГОВОРНОСТИ КЪМ УЧИТЕЛИТЕ, АДМИНИСТРАТИВНИЯ И ПОМОЩНИЯ ПЕРСОНАЛ

Чл.9 В отношенията си служителите на СУ „Васил Кънчов“ се подчиняват на интересите на училището. Прилагат установените правила за позитивно отношение, коректност, зачитане честта и достойнството на другия.

Чл.10 Не се допуска поведение, което накърнява личното достойнство и чест на всеки работещ.

Чл.11 Не се допуска предоставяне на информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и просперитета на членовете на колектива.

Чл.12 Работа за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет и авторитета на всички, работещи в училището.

Чл.13 Въздържане от действия, уронващи престижа на училището, професията и работещите в училището, и нетърпимост към подобни действия.

Чл.14 Осигуряване конфиденциалност на информацията и зачитане правото на неприкосновен личен и семеен живот.

Чл.15 Да не се използват служебните отношения с ученици, учители, административен и помощен персонал, както и със семействата им за лично благодетелстване.

Чл.16 Професионалните и лични разногласия не са предмет на публична полемика.

ГЛАВА II: ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл.17 Работа за създаване на сигурна обществена среда, живот без насилие, качествено образование и възпитание, гражданска активност, адекватни здравни грижи и социална солидарност.

Чл.18 Работа за подобряване на сътрудничеството между обществените организации в интерес на образователно-възпитателния процес и училището като образователна институция.

Чл.19 Съдействие за повишаване степента на разбиране за значимостта на образованието и училището като образователна институция от обществото.

Чл.20 Работа за подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им, учебно-възпитателния процес и педагогическите дейности.

Чл.21 Работа за повишаване степента на разбиране за необходимостта от конкретна обществена подкрепа в различни измерения за ефективно и качествено обучение и възпитание на учениците от СУ "Васил Кънчов".

ГЛАВА III: ОТГОВОРНОСТИ ПРИ РАБОТА С ДЕЦА

Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и **ПРИНЦИПИ**:

- Детството е изключително важен период от живота на човека.
- Семейството е най-естествената среда за развитието на детето.
- Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.
- На всяко дете е гарантирано правото на:
  - свобода на изразяване на мнение;
  - свобода на вероизповеданието и националната идентичност;
- Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.
- Всяко дете има право на закрила за нормалното си физическо, умствено, нравствено и социално развитие.
- Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.
- Във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите на детето.
- Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.
- Децата с изявиени дарби се ползват от мерките за специална закрила.
- Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО

Всеки служител има отговорността:

Чл. 22. Да основава практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл. 23. Да разбира и уважава уникалността на всяко дете.

Чл. 24. Да се съобразява със специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл.25. Да създава безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл. 26. Да подкрепя правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл. 27. Да работи в интерес на детето.

Чл. 28. Да осигурява на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл. 29. Да не участва в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

Чл. 30. Да не участва в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл.31. Да познава симптомите на насилие над дете - физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познава и спазва законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.

Чл.32. При съмнение за малтретиране да уведоми органите за закрила на детето и да следи дали са предприети необходимите мерки.

Чл.33. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окаже пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл.34. Когато му станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, има моралната и законова отговорност да информира органите по закрила на детето.

РАЗДЕЛ II

ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.35 Служителите не допускат на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави.

Чл.36 Служителите се стремят да избягват в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им полагат усилия да ги преустановят, запазвайки спокойствие и контрол над поведението си.

Чл.37 Служителите спазват благоприличието и деловия вид в облеклото, съответстващи на служебното положение и на институцията, която представляват.

Чл. 38 Служителят не може да участва в скандални прояви, с които би могъл да накърни престижа на СУ „Васил Кънчов“.

Чл.39 Служителят поставя пред своя ръководител открито и честно проблемите, с които се сблъсква в процеса на работата.

Чл. 40 Служителят противодейства на корупционни прояви и на други неправомерни действия в училището.

Чл. 41 Служителят не допуска да бъде поставен във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да иска и да приема подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните му задължения, на неговите решения или да нарушат професионалния му подход по определени въпроси.

Чл.42 Служителят не може да приема подаръци или облаги, които могат да бъдат възприети като награда за извършване на работа, която влиза в служебните му задължения.

Чл.43 Служителят не може да упражнява дейности, посочени в законодателството като несъвместими с неговите задължения и отговорности, както и да получава доходи от такива дейности.

РАЗДЕЛ III

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ НА ОБЛАСТ ВРАЦА, ОБЩИНА ВРАЦА, РУО - ВРАЦА, МОН И ОБЩЕСТВЕНИ И НПО.

Чл.44 Служителите подпомагат органите на държавната и местната власт с висок професионализъм, безпристрастност и активност при разработването и провеждането на държавната политика, както и при изпълнението на взетите решения и осъществяването на неговите правомощия.

Чл.45 Когато прави предложения пред органите на държавната и на местната власт, служителят предоставя цялата информация, отнасяща се до вземането на конкретно решение.

Чл. 46 Отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява, като при необходимост пренасочва въпросите към друг служител, притежаващ съответната компетентност.

Чл.47 Служителите предоставят исканата информация от органите на държавната и местната власт бързо, точно и коректно, освен ако изрично не е посочено друго в нормативен акт, засягащо поверителна информация. В тези случаи се иска разрешение от директора на училището

Чл. 48 Служителите активно съдействат за осъществяване на партньорски отношения с обществени организации, НПО и органите на държавната и местна власт.

РАЗДЕЛ IV

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 49 Конфликт на интереси възниква, когато служителят има личен интерес, който му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебни задължения.

Чл.50 Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.

Чл.51 Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване, предлагайки частни уроци на ученици в същото училище.

РАЗДЕЛ V

УЧЕНИЦИ

Като член на училищната общност ученикът е длъжен да:

Чл.52 съхранява и издига авторитета на училището, да работи за издигане и утвърждаване на училищните традиции и за постигане на по-добри учебно-възпитателни резултати;

Чл.53 изпълнява задълженията си, произтичащи от нормативните документи;

Чл.54 да уважава и да не накърнява честта и достойнството на другите, както и да не прилага физическо и психическо насилие;

Чл.55 да опазва материално-техническата база и чистотата на територията на училището;

Чл.56 да се явява в училище с облекло и във вид, които съответстват на положението му на ученик и на добрите нрави.

Ученикът няма право да:

Чл.57 да употребява енергийни напитки, алкохол и психотропни вещества и да участва в хазартни игри;

Чл.58 участва в политически партии и организации до навършване на 18-годишна възраст;

Чл.59 накърнява с поведението си авторитета и достойнството на учителя;

Чл.60 създава пречки на учителя при изпълнение и по повод на служебните му задължения;

Чл.61 да носи хладно и огнестрелно оръжие, застрашавайки живота и здравето на другите ученици;

Чл.62 да бъде на обществени места без придружител в съответствие с изискванията на Закона за закрила на детето;

Чл.63 да използва учебни пособия /тетрадки, несесери и др. /, които носят агресивни, неестетични и неморални послания.

РАЗДЕЛ VI

РОДИТЕЛИ

Чл. 64 Право и задължение на родителите е да подпомагат училището при обучението и възпитанието на техните деца.

Родителите са длъжни:

Чл.65 да осигуряват присъствието на ученика в училище;

Чл.66 да оказват помощ и съдействие при обучението на децата си и да създават необходимите за това условия;

Чл.67 да създават добри навици за учебен труд у своите деца;

Чл.68 редовно да се осведомяват за успеха и развитието на ученика в образователно-възпитателния процес, за спазването на училищната дисциплина, за уменията му за общуване с учениците и учителите и интегрирането му в училищната среда;

Чл.69 да дават добър пример на децата си, да ги възпитават в уважение към училището, учителите и училищната институция;

Чл.70 да посещават училищните мероприятия, да съдействат за тяхното провеждане и да осъществяват контакт с други родители и съученици на детето си;

Чл.71 да не допускат явяването на ученика в училище с облекло или във вид, които не съответстват на правилника на училището, положението му на ученик и на добрите нрави.

ЕТИЧНА КОМИСИЯ

Чл.72 За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към СУ „Васил Кънчов” – гр. Враца се създава Комисия по етика.

Чл.73 Членовете се избират от Педагогическия съвет за срок от две години.

Чл. 74 Те трябва да имат най-малко 5 години трудов стаж в училището. Могат да бъдат преизбрани за още две. Следващият избор е след двугодишен интервал.

Чл.75 Комисията се избира в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс от Педагогическия съвет.

Чл.76 Комисията по етика разглежда жалби, свързани със спазването на този кодекс и дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.

Чл.77 Комисията по етика приема Правила за дейността си, които се утвърждават на заседание на Педагогическия съвет.

Чл.78 Всеки заинтересован член може да внесе жалба в Комисията по етика.

Чл.79. При груби нарушения на етичните норми и правилата, заложи в този правилник, Комисията може да се самосезира.

Чл.80 Комисията по етика разглежда постъпилите жалби и се произнася с мотивирено становище най-късно в едномесечен срок от постъпването им.

Чл.81 Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.

Чл.82 Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред Педагогическия съвет на СУ „ Васил Кънчов” .

Чл.83. Комисията по етика в СУ „Васил Кънчов” е постоянно действаща.

Чл.84 Комисията по етика се състои от 6 души както следва:

1. представители на начален етап – 1;
2. представители от прогимназиален етап – 1;
3. представители от гимназиален етап – 1;
4. педагогически съветник;
5. Заместник-Директор АСД
6. Заместник-Директор УД
7. Представител на Обществения съвет към Училището
8. Представител на Ученическия съвет

Чл.85 На първото си заседание комисията избира своя председател.

РАЗДЕЛ VI

САНКЦИИ И ОТГОВОРНОСТИ

Чл.86 Санкции по този кодекс се налагат с цел да се предупреди и превъзпита нарушителя към спазване на етичните норми и да се въздейства възпитателно върху останалите членове.

Чл.87 Санкциите са:

1. писмено уведомяване на заинтересованото лице.
2. Предложение до работодателя за дисциплинарно наказание.
3. Предложение до Педагогическия съвет за налагане на санкция на ученик според правилата на ПДУ
4. Непроизнасянето в срок от две седмици от получаване на сигнала се счита за мълчалив отказ за налагане на санкция.

РАЗДЕЛ VII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ:

Чл.88 Етичният кодекс на училищната общност се приема от представители на педагогическия съвет, обществения съвет, настоятелството и на ученическото самоуправление по ред, определен в правилника за дейността на училището.

Чл.89 Този кодекс влиза в сила от датата на приемането му.

Чл.90 Етичният кодекс се поставя на видно място в училищната сграда и се публикува на интернет страницата на училището.

Чл.91 Правилата на поведение, съдържащи се в настоящия кодекс, са неизменна част от ежедневната работа на всички учители и служители на училището.

Чл.92 Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законността на действията на учителите и служителите и защита от неоснователни обвинения.

Чл.93 Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежи на непрекъснато развитие и обогатяване.

Чл.94. Предложения за промени и допълнения в Етичния кодекс могат да бъдат внасяни директно пред Педагогическия съвет на СУ „Васил Кънчов“.

РАБОТНА ГРУПА, ИЗГОТВИЛА ПРОЕКТА ЗА ТОЗИ ЕТИЧЕН КОДЕКС:

1.Анжело Тодоров

2.Мария Николова

3.Милка Василева

ЕТИЧНА КОМИСИЯ

Председател: Ирина Найденова

Членове:

1. Венета Ярмина
2. Петранка Станева
3. Грета Петрова
4. Поля Ценова
5. Маргарита Гешева
6. Гергана Иванова Димитрова - председател на Обществения съвет
7. Нели Тодорова - представител на Ученическия съвет, ученичка от 10. а кл.

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, УСТАНОВЯВАНЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯ И ЗА ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩИ МЕРКИ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС

1. Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагането на Етичния кодекс за поведението на членовете на училищната общност в СУ „Васил Кънчов“, гр.Враца.

2. Под нарушения на Етичния кодекс по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви в повереното на членовете на училищната общност:

- Неспазване на действащото законодателство;
- Неспазване на вътрешно училищните документи;
- Действия и / или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към училището;
- Грубо и невъзпитано отношение към учениците, техните родители, колегите и външни лица и проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация по отношение на други лица поради етническа, религиозна и други подобни причини;
- Прояви на накърняване на авторитета на други учители, служители и работници и престижа на учебното заведение, допуснати както при изпълнение на служебните задължения, така и в личния живот;
- Прояви на недобросъвестно, небрежно, некомпетентно и лишено от обективен подход изпълнение на възложените функции, както и накърняване на интересите на други лица и zlepоставяне на интересите на училището;

3. Наблюдението и докладването в т.2 нарушения да се извършват в три направления :

- Вътрешно докладване – от педагогическия, непедagogическия персонал и учениците;
- Външно докладване – от родители, граждани, представители на институции и фирми;
- Самосезиране.

4. Сигналите за нарушения се приемат в деловодството на училището и се регистрират в специален дневник дневник – регистър.

5. Всички регистрирани сигнали се разглеждат от комисията по етика при учебното заведение, назначена със заповед на директора.

6. Всички постъпили и надлежно регистрирани сигнали се разглеждат от комисията на нейни заседания, за което се води протокол.

7. Комисията разглежда само явно подадени сигнали и по своя преценка взема отношение по тях.

8. Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.

9. Членовете на комисията вземат решение с явно гласуване с обикновено мнозинство (50% +1) от присъстващите.

10. Председателят на комисията свиква първото заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в седемдневен срок от получаването му.

11. При необходимост от допълнителни данни и доказателства, свързани със сигнала, се извършва проверка, включително разговор със свидетелите на нарушението.

12. При невъзможност случая да се изясни в едно заседание на Комисията по етика, се насрочва следващо такова в седемдневен срок след първото.

13. При установяване на нарушение на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, преписката се докладва и на директора в качеството му на орган по назначаването и на работодателя, за вземане на съответните дисциплинарни мерки по Кодекса на труда спрямо провинилите се учители, служители или работници.

14. За предприетите мерки и наложени наказания се уведомява Председателя на комисията по етика и лицето, подало сигнала.

15. При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител и работник се запознава с разпоредбите на Етичния кодекс и с настоящите вътрешни правила.